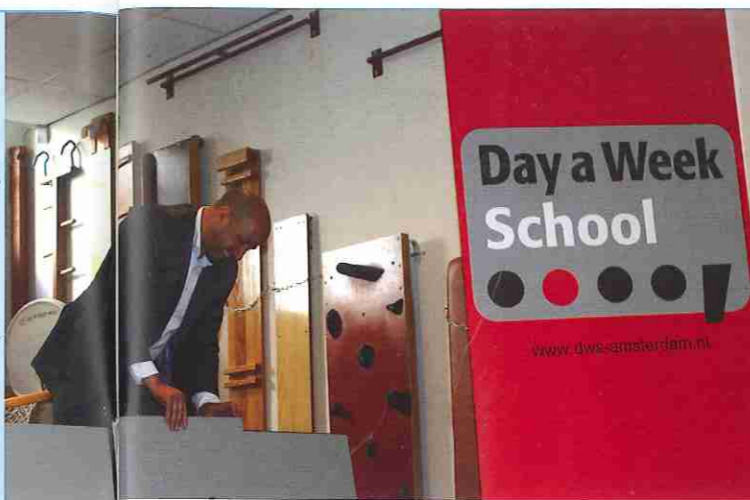

Met de Day a Week School is er na het Leonardo-onderwijs en de plusklas weer een nieuw initiatief om hoogbegaafde kinderen extra uit te dagen. *Talent* was bij de opening en sprak met betrokkenen over het verschil in aanpak. 'Van school af moeten is niet altijd positief.'

Foto: Ubbo van Dijk, ABC Onderwijsadviseurs

Het Amsterdamse raadslid Ahmed Marcouch opent de Day a Week school.

Day a week school brengt 'excellente' leerlingen bij elkaar

door Wesley Meijer

Sinds maart volgen honderd 'excellente' kinderen op 23 Amsterdamse scholen de Day a Week School (DWS). Eind april werd dit initiatief gekopieerd uit Engeland, officieel geopend in de Theo Thijssenschool. Bij DWS krijgen 'excellente' kinderen uit de groepen vijf, zes en zeven in één klas één dag per week op een uitdagende manier les op een andere school. Zij worden geselecteerd op basis van denkstrategieën en niet aan de hand van IQ-testen, zoals bijvoorbeeld bij het Leonardo-onderwijs. Vandaar dat DWS de term 'excellent' of 'getalenteerd' hanteert in plaats van 'hoogbegaafd'.

Een opgave over nummerborden is zo'n denkstrategie, illustreert projectleider Rob Wolthuis. Kinderen moeten bedenken hoeveel verschillende nummerbordencombinaties er bij een bepaald systeem met letters en cijfers op een eiland met een beperkt aantal inwoners kunnen worden gevormd. 'Een deel zegt: het zal mij een worst zijn. Anderen zeggen al snel: het kunnen er dertig zijn. Weer anderen bedenken hele systemen hoe je daar nu precies achter komt. Je ziet aan de manier waarop ze het uitwerken en de motivatie wie er geschikt voor is en wie niet.'

Raadsets, proefjes en getallensystemen

Het lesaanbod op DWS bestaat onder meer uit wiskunde, wetenschap, filosofie, gezamenlijk werken

KINDEREN WORDEN
GESELECTEERD
OP BASIS VAN
DENKSTRATEGIEËN

Wetenschappelijk onderzoek naar welzijn DWS-kids

Jantine Spilt en Corine van der Bruggen van het Research Institute of Child Development and Education aan de Universiteit van Amsterdam doen wetenschappelijk onderzoek naar het welzijn van de honderd kinderen die in Amsterdam de DWS volgen. Aan de hand van vragenlijsten voor de kinderen, ouders en leerkrachten op de thuischool wordt onderzoek gedaan naar onder meer zelfvertrouwen, leerplezier en motivatie. De resultaten worden deze zomer verwacht. Het is een pilotonderzoek. De onderzoekers hebben een subsidieverzoek bij het Ministerie van Onderwijs ingediend voor een groter onderzoek over een termijn van drie jaar. Spilt: 'Dan gaan we ook werken met een controlegroep en kunnen we meer kijken naar schoolprestaties en leergedrag, dus beter vaststellen of DWS effectief is.'

aan een project en presentaties. De lessen zitten vol met raadsels, proefjes met rijst, zout, zuur en zoet en getallensystemen. Dat bevalt Tijn (9) wel. Hij krijgt les in het binaire getalsysteem en hoe de Maya's telden. 'Het verschil is dat je hier meer leert met leuke dingen. Het huiswerk is een spelletje of sommetjes van getallensystemen. Dat is leuker dan topo oefenen.' Swip (8) vindt het fijn dat er minder kinderen zijn en het daardoor rustiger is. 'Dan kan je je concentreren op je werk.'

Voor sommige kinderen is DWS een verademing. De meesten hadden moeite met concentreren, raakten snel verveeld of presteerden onder niveau. DWS-leerkracht Martie Timmermans van De Witte Olifant: 'Je ziet hoe sommigen tot rust komen en opbloeien. Voor een aantal is het echt de redding. Ze raakten gefrustreerd, konden op sociaal gebied niet zeggen wat ze dachten en dat leidde tot onbegrip. Of ze werden afgekappt door de leerkracht: 'daar zijn we nog niet'. Nu denken ze actief mee.'

Dat merkt Marieke de Bruijn, moeder van Elisa en Madelief, ook. 'Het was niet zo dat het niet goed ging. Maar het hoe en wat op school had weerslag op hun welzijn. Ze waren boos, hadden ruzie met vriendjes omdat ze mentaal niet aansloten op elkaar en zaten gefrustreerd thuis. Nu merk ik er niks van dat ze geen zin in school hebben. De gewone school maakt het ook draaglijker. Daar hebben ze hun vriendjes, schooltuinen, gym en moeten ze hun taken ook gewoon afkrijgen.'

Eén dag per week is de pijler

Dé pijler onder het concept van DWS is dat de leerlingen de overige vier dagen gewoon in hun eigen klas op hun eigen school zitten. Op die manier blijft de link met 'de gewone wereld' bestaan. Wolthuis: 'Wij proberen te voorkomen dat de kinderen sociaal vastlopen, onderpresteren of ongelukkig zijn. Ze krijgen

nieuwe impulsen door de andere aanpak. Sociaal gezien hebben ze in hun thuisklas een verhaal: zo van, kijk eens wat ik heb geleerd. Er is een transfer van de DWS-school naar de thuischool en andersom waar de kinderen beter van worden.'

Impliceert het concept van DWS dat het Leonardo-onderwijs, waar hoogbegaafde kinderen het hele jaar vijf dagen met elkaar in een klas zitten, niet goed is? Wolthuis: 'De gedachte is om kinderen juist in hun eigen omgeving te houden en te voorkomen dat ze door hun hoogbegaafdheid naar een andere school moeten omdat het eigenlijk niet anders kan. Hoe een kind het ervaart op een Leonardoschool kan ik niet zo goed zeggen. Maar van school af moeten, wordt niet altijd als iets positiefs gezien.'

Een vergelijking is nog niet te maken zegt Fransca Hoetink, DWS-leerkracht op de Theo Thijssenschool, omdat DWS en Leonardo relatief nieuw zijn. Al gaat haar voorkeur niet uit naar Leonardo-onderwijs: 'Dat is voor mijn gevoel speciaal onderwijs en zo zit de wereld niet in elkaar.'

Wolthuis is niet bang voor pesterijen als de excellente kinderen terugkomen op de thuischool. 'Er zijn altijd kinderen die uit een soort van jaloezie of wat voor reden ook anderen pesten. Leerkrachten moeten dit voorkomen door er op een positieve manier mee om te gaan.'

'LEONARDO
IS VOOR MIJN
GEVOEL SPECIAAL
ONDERWIJS EN ZO
ZIT DE WERELD
NIET IN ELKAAR'

Droom

door Hester Macrander

Column

Ik droom van onderwijs waarin leerlingen gelukkig zijn. Net zoals ik gelukkig ben in mijn werk en de taken die daarbij komen kijken tamelijk moeiteloos overwin. Wat is gelukkig zijn? Functioneren op een prettige manier. Daar zit al een probleem: leerlingen hebben veelal geen 'functie' en veel onderwijs vinden ze niet leuk, dus overwinnen ze de moeilijkheden niet en functioneren ze op een lager niveau dan zou kunnen. Sommigen komen daar nooit meer uit.

Ik droom van onderwijs waarin de leerlingen gehoord en gezien worden. Werkelijk zien en horen: hoe ze zich voelen en waar ze behoefte aan hebben. Ik droom dat het daar niet bij blijft, maar dat het onderwijs vervolgens vormen zoekt waarin behoeftes vervulling kunnen vinden. Ik mag toch ook voortdurend mijn dromen najagen? Dat lukt niet altijd, maar het geeft mij wel het gevoel mijn leven in eigen hand te hebben. Voor leerlingen is al bedacht wat ze moeten willen. Moeten willen... Dat gaat niet lekker samen. De ruimte die zij hebben is hoofdzakelijk: doen wat er van hen gevraagd wordt. Dat maakt ze braaf, lui of in andere gevallen: opstandig. Soms maakt het ook ziek.

Ik droom van onderwijs waarin leerlingen actief en creatief mogen zijn. Waarin zij mogen bedenken hoe de wereld er uit zou moeten zien. Dat gaan ze ook uitvoeren. Wij bieden hen aan wat ze nodig hebben om te leren hoe dat moet. Wij sturen, geven, helpen. Aldus krijgen ze kennis spelenderwijs onder de knie. Ik mag toch ook vorm geven aan mijn leven en de hulp zoeken die ik nodig heb? Mijn tuin inrichten zoals ik wil, het vrijwilligerswerk doen waar ik voor kies, het eten koken wat ik lekker vind... Alles wat ik daarbij nodig heb, lees ik, leer ik, doe ik, vraag ik. Langzaam leer ik van alles wat mij interesseert steeds meer. Het onderwijs zegt: 'Dit moet je weten, dat moet je kunnen, op deze manier.' Het kind vraagt: 'Waarom?' En wij zeggen: 'Daarom'. Dat maakt dom.

Ik droom van onderwijs waarin kwaliteit wel degelijk bestaat en ook een hoog niveau heeft. Alle d's en t's foutloos. Het gaat om de manier waarop. Leren kan zo leuk zijn: een innerlijk, voedend proces. Leren door te zien, te voelen, te ervaren, erover te denken, er iets mee te doen. Een proces waarin je iets wil bereiken en voelt dat je groeit.

Ik droom van onderwijs wat geen 'onderwijs' meer heet. 'Onderwijzen' impliceert een beweging van bovenaf. Een wereld die wij aan leerlingen opdringen, in plaats van dat zij deze mogen veroveren. Wij wijzen van boven naar onderen en letterlijk wordt de leerling een onderwezen. Ik sta graag naast een leerling. Het is een ander wezen. Het onderwijs (niet alles, maar grotendeels) moet nog leren daarmee om te gaan.

Hester Macrander is werkzaam als dagvoorzitter en/of entertainer op congressen en symposia, schrijft columns en geeft workshops.